

Sjukhuskyrkans kompetensprogram - självårdsutbildning i fyra steg

Övergripande introduktion till de fyra stegen

Sjukhuskyrkans kompetensprogram riktar sig till medarbetare med tjänst i Sjukhuskyrkan. Utbildningsprogrammet ses som en helhet, men består av fyra steg. Förväntan är att personer som går in i tjänst i Sjukhuskyrkan genomgår programmet under en följd av år så snart som möjligt efter det att hon eller han tillträtt sin tjänst.

Samarbetsrådet för andlig vård inom hälso- och sjukvården ansvarar för Sjukhuskyrkans kompetensprogram. Rådet är ett samarbetsorgan för Svenska kyrkan, Sveriges Frikyrkosamråd och Stockholms Katolska stift och arbetar utifrån riktlinjer antagna av dessa tre. De ortodoxa kyrkorna är i nuläget representerade genom en adjungerad ledamot. Sedan 2013 har Samarbetsrådet en tydlig hemvist hos Sveriges Kristna Råd.

Steg A utgörs av en gemensam utbildning för medarbetare med tjänst inom institutionssjälavård, i första hand Sjukhuskyrka, Universitetskyrka, Andlig vård i kriminalvården, Kyrka – Arbetsliv samt Kyrka – Polis. Se särskild kursplan för detta utbildningssteg på Sjukhuskyrkans hemsida.

Steg B är öppen för anställda i Sjukhuskyrkan som i det normala fallet genomgått Steg A.

Steg C förutsätter steg A och B och består av 15 stycken personsamtal à 45 minuter som utgör förberedelse inför det avslutande steget D.

Steg D är öppen för den som har gått steg A, B och i stort sett slutfört steg C samt erhållit skriftligt intyg från dessa utbildningsdelar. Sökande till steg D bör ha minst 20 % tjänstgöring på sjukhus eller i öppenvården i samverkan med palliativa vårdteam, hemsjukvård eller motsvarande.

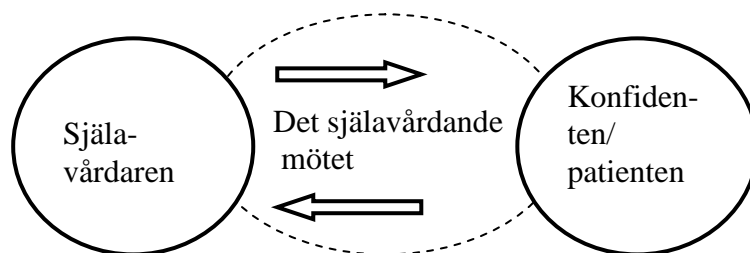
Syfte för kompetensprogrammets utformning

Sjukhuskyrkans kompetensprogram lägger stor tonvikt vid ett lärande utifrån eget självårdsarbete och med utgångspunkt vid att de som tillträder tjänst inom Sjukhuskyrkan redan har en gedigen erfarenhet och kompetens som diakon, präst, pastor etc. Syftet är därmed att stimulera till fördjupad förståelse, kunskap och kompetens för rollen som sjukhussjälavårdare.

Tre fokus – två teman

Programmet fokuserar på tre områden:

- *Själavårdaren*, att inbjuda till reflektion över vad som är professionellt hos själavårdaren.
- *Patienten/konfidenten*, vilka är konfidentens behov, vad söker konfidenten i själavårdsmötet, vad hindrar, vad underlättar i konfidentens situation.
- Det kommunikativa *mötet*.

Två teman är återkommande och fördjupas särskilt under steg D. Dessa är yrkesroll och yrkesidentitet och syftar till att deltagarna ges möjlighet att reflektera över sin yrkesroll och yrkesidentitet som sjukhussjälavårdare, speglat mot kyrkans sändning och i mötet med andra yrkesgrupper och religioner/livssyner på sjukhuset.

Steg A

Som redan nämnts hänvisas till den gemensamt framtagna kursplanen för andliga vården olika fält som finns på Sjukhuskyrkans och på Samariterhemmets hemsidor www.sjukhuskyrkan.se resp www.samariterhemmet.se

Steg B

Syfte

Genom att förvärva adekvata kunskaper, analysera egna erfarenheter som själavårdare i sjukvården samt att bearbeta teorier och förhållningssätt i själavården är syftet dels att öka kursdeltagarnas kunskaper i själavård och dels att stärka identiteten som själavårdare på sjukhus.

Kursdeltagarna skall efter genomgången kurs ha

- utvecklat sina teoretiska och praktiska färdigheter, som själavårdare.
- fått möjlighet att reflektera över sina egna inneboende möjligheter och hinder i själavårdsmötet.
- skaffat sig en orienterande överblick över traumatiska sjukdomars inverkan, fysiskt, psykiskt, socialt och andligt/existentiellt hos patienter, närstående och personal.
- reflekterat över ritens (andaktens, förrättningarnas) plats och uttryck i vårdmiljön.

Arbetsformer:

Den som deltar i kursen har ansvar för sitt eget lärande. Kursledningens ansvar är att skapa förutsättningar för detta lärande genom en relevant kursplan, tillhandahålla kompetenta handledare och föreläsare, presentera en litteraturlista ur vilken kursdeltagaren kan få hjälp att tillsammans med kursledningen välja några böcker som upplevs som mest relevanta för det egna lärandet.

Den egna erfarenheten som själavårdare inom hälso- och sjukvården är utgångspunkt för lärandet. Arbetsmaterial som används är dels observationer, känslor, händelser i det dagliga arbetet dels föreläsningar liksom också adekvat litteratur.

Kursen sträcker sig över två terminer och består av fyra delar:

1. introduktionsseminarium samt två internatveckor med bl.a. teoretisk undervisning.
2. kollegial handledning vid tre tillfällen, ca tre timmar vid varje tillfälle.
3. hospitering på eget sjukhus minst 20 timmar.
4. litteratur

Antagningskriterier

Utbildningen riktar sig till anställda i Sjukhuskyrkan.

Kursledningen förbehåller sig rätten att sätta samman kursen med hänsyn till yrkeskategori, kön, ålder, placeringssort. Max antal deltagare per kurs är 16 personer.

Steg C = Personsamtal inför Steg D

Syfte

Personsamtalen ses som en form av persongenomgång, men med ett centrerat fokus och inte endast utifrån en allmän utgångspunkt. Syftet är att genomföra en persongenomgång som knyter an till professionen som sjukhussjälavårdare. Det kan exempelvis handla om att reflektera över situationer där personliga erfarenheter av sjukdom kan tänkas bäras med i mötet med en patient med liknande erfarenhet etc.

Detta steg i självårdsutbildningen kan ses som en fördjupad reflektion kring vad det innebär att själv vara ”verktyg” i möten med patienter/konfidenter. Det knyter an till frågor som rör den professionella hållningen, vilket nämns i den inledande texten, där fokus sätts på självvårdaren, liksom till de två teman som lyfts under hela utbildningen och som rör yrkesroll och yrkesidentitet.

Arbetsformer

Del C innefattar 15 stycken samtal om 45 minuter. De kan gärna läggas samman i pass på 2 x 45 minuter, inte minst med tanke på dem som har en bit att resa för dessa samtal.

Grundmodellen för personsamtalen är att genomföra dessa tillsammans med en erfaren kollega inom Sjukhuskyrkan. De som ställt sig tillgängliga för detta har tillfrågats särskilt och bejakat att ställa sig till förfogande. En lång och bred erfarenhet, fördjupade utbildningar inom S:t Lukas som handledare etc. har utgjort kriterier för vilka som tillfrågats. Geografiska avstånd kan göra det svårt att hitta en kollega i närheten att genomföra samtalen med, en person som man samtidigt inte har en för nära koppling till. Det innebär att alternativa lösningar ibland måste bli aktuella.

Antagningskriterier

Sjukhuskyrkans kompetensprogram riktar sig till anställda i Sjukhuskyrkan. Steg C genomförs efter det att den sökande genomgått Steg B. Detta steg bör i första hand genomföras året innan en medarbetare ämnar söka Steg D eller i så nära anslutning som möjligt till Steg D. Det bör noteras att antalet platser i Steg D är begränsade, varför det inte går att garantera att en sökande antas till Steg D året efter att Steg C genomförts. Kriterier finns fastställda för prioritering bland sökande när antalet sökande är fler än antalet platser i Steg D.

Steg D

Syfte

För att än mer arbeta med det praktiskt-teologiska hantverket i sjukhussjälavården, ska kursdeltagarna ytterligare fördjupa dels i sina teoretiska kunskaper, teologiska och själavårdsmässiga och dels i sin egen praxis samt tillsammans med övriga kursdeltagare och i handledning reflektera över teori – praktik – förhållningssätt. Dessutom är syftet att var och en av kursdeltagarna skall fördjupas i sin identitet och självkänedom.

Kursdeltagarna skall efter genomgången kurs ha

- fördjupat sina teoretiska och praktiska kunskaper, som själavårdare.
- reflekterat över sin egna inneboende möjligheter och hinder, personliga och andliga.
- uppövat en förmåga att integrera egna erfarenheter i själavårdsmötet med teologisk reflektion.

Arbetsformer:

Utgångspunkt för lärandet är dels de föreläsningar och den litteratur som ingår i kursen liksom den egna erfarenheten som själavårdare på institution och de händelser, erfarenheter, känslor och observationer som görs under kursens fokusveckor.

Kursens längd sträcker sig över två terminer och består av följande moment:

- Introduktionsseminarium, två dagar
- Tre internatperioder (vid två tillfällen mån – fre, vid den avslutande perioden tre dagar)
- Två fokusveckor på närliggande sjukhus, eget sjukhus eller i annat vårdsammanhang
- Paper, skrivs efter den andra internatperioden med utgångspunkt i tema från fokusveckorna
- Litteratur

Antagningskriterier

Utbildningen står öppen för präst, pastor, diakon, ordenssystem, assistent med minst 20 % av sin tjänst förlagd inom hälso- och sjukvården och som med godkännande har deltagit i *antingen*

Del 1 av Sjukhuskyrkans själavårdsutbildning (sista omgången av Del 1 gavs läsåret 2014-15) och genomgått 15 timmars persongenomgång
eller

Själavårdsutbildningen Kyrka-Öppenvård och genomgått 15 timmars persongenomgång
eller

Sjukhuskyrkans kompetensprogram, delarna A-C

Vid anmälan till kursen bifogas en motivering till varför vederbörande vill gå kursen.

Namn på och kontaktuppgifter till två referenspersoner skall uppges.

Max antal deltagare per kurs är 12 personer.